

KRONIKA

(1968 metal)

Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto
Bibliotekinių katedra

Vasario 28 d. Aukštoji atestatinė komisija pripažino mokslinį docento vardą V. Lyrovui ir liepos 10 d.—K. Sinkevičiui. Vilniaus V. Kapsuko universiteto Mokslinė taryba išrinko konkurso kelių docento pareigas eiti G. Raguotienę, V. Stonienę (1968 kovo 20.—VVU Rektoriaus įsakymas Nr. 147/K) ir J. Basiulį (1968 rugsėjo 3.—Nr. 412/K).

1968 m. katedros dėstytojai aktyviai dalyvavo respublikoje ir užsienyje rengtose mokslinėse konferencijose ir pasitarimuose, svarstant aktualias bibliotekinio bei bibliografinio darbo problemas.

Sausio mėn. Vilniuje vyko tarpspublikinis (Baltarusijos, Estijos ir Latvijos TSR) Knygų rūmų darbuotojų pasitarimas. Jame buvo aptarti „Tarybinės lituanikos metraščių“ leidimo klausimai. Pranešimą apie tarybinės lituanikos bibliografiją skaitė e. doc. p. V. Lyrovas.

Birželio 26—28 d. Leningrade socialistinių šalių bibliotekinių katedrų vedėjų III pasitarime aukštoji bibliotekinių mokslų klausimais dalyvavo doc. K. Sinkevičius.

Liepos 9—12 d. Palūšėje vyko Lietuvos informatikų mokykla LIM-68. Joje dalyvavo vyr. dėst. P. Saudargas, docentai V. Lyrovas ir K. Sinkevičius. Pastarasis skaitė pranešimą „Mokslinės-techninės informacijos kadrų rengimo Lietuvos TSR klausimai“.

Rugpjūčio 19—21 d. Frankfurte prie Maino (VFR) surengta eilinė Tarptautinės bibliotekinių asociacijų federacijos Gene-

ralinės Tarybos 34-oji sesija. Į tarybinės delegacijos sudėtį įėjo Bibliotekinių katedros vedėjas doc. K. Sinkevičius, Respublikinės bibliotekos mokslinio-metodinio skyriaus vedėjas P. Kizis ir Kauno viešosios bibliotekos direktoriaus pavaduotojas J. Baltušis.

Lapkričio 14—28 d. e. doc. p. G. Raguotienė buvo išvykusi į mokslinę komandiruotę VDR. Komandiruotės metu susipažino su Centrinio bibliotekinių instituto Berlyne, Berlyno Humboldto universiteto Bibliotekinių fakultetu, Vaikų literatūros leidykla, Valstybine Vokietijos biblioteka, jos vaikų ir jaunimo literatūros skyriumi Berlyne, Leipcigo Bibliotekinių mokykla, Drezdeno Mokyklų bibliotekų metodiniu centru.

Liepos mėn. Vilniuje viešėjo SNO D. Hamerseldo bibliotekos direktorius L. Vladimirovas. Jis susitiko su katedros dėstytojais, Vilniaus miesto bibliotekininkais ir informatikais. Pokalbiuose buvo svarstomi aktualūs bibliotekinio-informacinio darbo klausimai.

Rugsėjo mėn. Vilniuje lankėsi grupė slovakų dėstytojų ir studentų. Katedros surengtame susitikime kalbėtasi pedagoginio ir mokslinio-tiriamąjo darbo klausimais.

Spalio mėn. vyko studentų mokslinė konferencija. Lietuvos bei visuotinės istorijos ir bibliotekinių sekcijoje buvo perskaityti 3 bibliotekinių mokslinio būrelio narių pranešimai (1968 m. moksliniam studentų būreliui vadovavo doc. V. Lyrovas, būrelio pirmininkas — III kur-

so stud. O. Janonis). Pranešimus skaitė O. Janonis — „Lietuvos ir Gruzijos literatūriniai ryšiai. 1940—1967“ (vadovas — doc. V. Lyrovas), III kurso stud. V. Starkūnaitė — „Lietuviškosios knygos parodos užsienyje. 1895—1940“ (vadovas vyr. dėst. A. Miežinienė), IV kurso stud. E. Suprinaičiūtė — „Armėnų grožinės literatūros vertimai į lietuvių kalbą. 1940—1967“ (vadovas doc. V. Lyrovas). O. Janoniui už pranešimą paskirta antroji vieta.

Studentų mokymuisi, mokslinio darbo vystymui geresnes sąlygas sudarys naujas bibliotekininkystės katedros paruoštas ir TSRS Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijos 1968 m. rugpiūčio 7 d. patvirtintas mokymo planas. Plane įvesta eilė naujų disciplinų: mokslinės informacijos pagrindai, aukštoji matematika, taisyklės lingvistika ir kt. Padidintas valandų, skirtų užsienio kalbų mokymuisi, skaičius. Pagal šį planą bibliotekininkystės ir bibliografijos specialybės studentai baigs studijas per 5 metus.

D. Kastanauskaitė

Valstybinė Respublikinė biblioteka

Vasario 22 d. Lituanistikos skyriaus vyr. bibliografas S. Skrodenis Vilniaus V. Kapsuko v. universiteto Istorijos ir filologijos fakulteto Mokslinės tarybos posėdyje apgynė disertaciją „Lietuvos kalendorinių apeigų tautosaka“ filologijos mokslų kandidato laipsniu įgyti.

Bibliotekos darbuotojai su pranešimais dalyvavo įvairiose mokslinėse konferencijose, pasitarimuose, seminaruose, surengtose respublikoje, sąjunginėse respublikose bei užsienio šalyse.

Sausio 7—13 d. Bibliotekinių procesų mechanizavimo skyriaus vedėjas J. Žvirblis ir Bibliografijos-informacijos skyriaus vedėjas S. Tomonis dalyvavo mokslinėje konferencijoje Leningrade bibliotekų darbo mechanizavimo ir automatizavimo klausimais.

Birželio mėn. Rygoje įvykusiame Pabaltijo respublikinių bibliotekų darbuotojų se-

minare pranešimus skaitė bibliografijos-informacijos skyriaus vedėjas S. Tomonis („Pabaltijo respublikinių bibliotekų bibliografinio darbo koordinavimas“) ir skyriaus vyr. bibliografe R. Matulionienė („Apie Tarybų Lietuvos mokslinių bibliotekų bendradarbiavimą bibliografijos-informacijos srityje“).

Birželio mėn. Volgograde visasąjunginiame pasitarime jaunimo auklėjimo klausimais su pranešimu „Kai kurie jaunimo skaitymo klausimai Lietuvos TSR“ dalyvavo mokslinio-metodinio skyriaus vyr. redaktorė J. Zonytė.

Birželio 25—30 d. mokslinio-metodinio skyriaus vedėjas P. Kizis dalyvavo Maskvoje įvykusiame socialistinių šalių bibliotekininkų pasitarime.

Liepos 31—rugpiūčio 12 d. RTFSR muzikinių bibliotekų darbuotojų pasitarime Maskvoje Muzikinės literatūros skyriaus vedėjas E. Juodis padarė pranešimą „Lietuvos fonotekų darbo organizacija“.

Liepos 29—rugpiūčio 3 d. mokslinėje konferencijoje, nagrinėjusioje jaunimo kultūros problemas, dalyvavo jaunimo skaityklos vyr. bibliografe P. Lapienytė.

Lapkričio 26—27 d. Bibliografijos-informacijos skyriaus vyr. bibliografe P. Mikelinškaitė dalyvavo Tartu universiteto bibliotekos mokslinėje-metodinėje konferencijoje bibliotekinių-bibliografinių žinių dėstymo klausimais.

Balandžio 8—19 d. Vokietijos Demokratinėje Respublikoje su vaikų bibliotekininkystės klausimais susipažino Vaikų literatūros skyriaus vedėja S. Dubčianskienė.

Spalio 4—10 d. Vokietijos Demokratinėje Respublikoje viešėjo Bibliotekinių procesų mechanizavimo skyriaus vedėjas J. Žvirblis, domėjęsis bibliotekų mechanizavimu ir automatizavimu.

Spalio 22—lapkričio 3 d. Bulgarijos liaudies respublikoje lankėsi direktoriaus pavaduotojas moksliniam metodiniam darbui V. Vilkiene ir bibliografijos-informacijos skyriaus vedėjas S. Tomonis. Jie susipažino su Bulgarijos bibliotekomis, pa-

darė informacinių pranešimus apie Lietuvos TSR bibliotekų veiklą ir problemas.

Retų ir vertingų knygų skyriuje moksliniais interesais lankėsi Lenkijos mokslininkai A. Kulvickis, J. Karpovičius, domėjosi XVI a. lenkų knygomis. Leningrado mokslo darbuotojas N. Lazerovičius, Minsko Mokslų akademijos atstovas dr. P. Karliukas studijavo religijos istorijos literatūrą.

V. Vilkienė, J. Zebrytė

Vilniaus Valstybinio V. Kapsuko universiteto mokslinė biblioteka

Birželio 6 d. Vilniaus Valstybinio universiteto mokslinės bibliotekos direktorius J. Tornau Istorijos ir Filologijos fakultetų mokslinės tarybos posėdyje apgynė disertaciją „Lietuvių tarybinio romano kompozicijos klausimai“ filologijos mokslų kandidato laipsniui įgyti.

Kovo 20—21 d. Centrinė mokslinė-metodinė bibliotekinė komisija, vadovaujanti respublikos aukštųjų ir specialiųjų vidurinių mokyklų bibliotekoms, ir VVU mokslinės bibliotekos metodinis sektorius organizavo respublikos aukštųjų mokyklų bibliotekų darbuotojų pasitarimą. Jame pranešimą „Bibliotekų fondų komplektavimo klausimai“ skaitė komplektavimo skyriaus vedėja J. Juknienė.

Įžymas Vilniaus universiteto profesorius Stanislavo Bonifaco Jundzilo 120-tosioms mirties metinėms paminėti Bibliografijos skyrius paruošė literatūros apie mokslininką bibliografiją ir įteikė LTSR aukštųjų mokyklų mokslo darbų „Biologijos“ serijai. Bibliografijoje nurodyta 181 šaltinis lietuvių, rusų ir lenkų kalbomis. Dalis literatūros anotuota. Rodyklėje 3 skyriai: bendro pobūdžio literatūra; S. Jundzilo mokslinė ir pedagoginė veikla; S. Jundzilas amžininkų laiškuose ir prisiminimuose.

Universiteto mokslinės bibliotekos rankraščių skyriuje dažnai dirba užsienio mokslininkai. Varšuvos Teatrinų publikacijų leidyklos redaktoriaus E. Misiolekas domėjosi Vilniaus teatro istorija XIX a. pr.

Krokuvos universiteto mokslų daktarė Z. Travicka rinko literatūrą apie J. Zamoiškį. Ypač gausiai rankraštynas lankomas broliškųjų respublikų mokslininkų. Čia pastovūs svečiai Baltarusijos TSR Mokslų akademijos istorijos ir filosofijos institutų mokslininkai: V. Meleško, E. Doroševičius, V. Paniutič, P. Kozlovskis, V. Kononas. Pagrindinis jų tyrinėjimų objektas — rankraščiai, atskleidžiantys ekonomikos ir mokslo raidą Baltarusijoje ir Lietuvoje XVII—XIX a. Kaip šių tyrinėjimų išdava, 1968 m. pasirodė E. Doroševičiaus knyga apie Vilniaus universiteto filosofijos dėstytoją A. Daugirdą. Rankraštyne 1968 m. lankėsi taip pat Leningrado, Maskvos ir Ukrainos TSR mokslininkai. Vertingos medžiagos savo monografijai apie psichiatrijos ikūrėją Joną Balinskį surado Leningrado Karo medicinos akademijos mokslininkas A. Šereševskis. Naujų duomenų Vilniaus meno mokyklos XIX a. pr. istorijai gavo Valstybinio Ermitažo mokslinė bendradarbė K. Mytareva. Latvijos TSR Mokslų akademijos istorijos instituto mokslininkės L. Dumpe ir L. Efre-mova rinko medžiagą apie Latgalijos žemės ūkį XIX a. Retų knygų fondais domėjosi mokslininkai: M. Vitkovskis iš Poznanės, B. Meščianovičius iš Varšuvos, T. Muravliova iš Kijevo, E. Doroševičius ir A. Biralo iš Baltarusijos TSR ir kt. Su lituanika dirbo jaunas mokslininkas K. Liukkonenas iš Helsinkio.

Eilė bibliotekos darbuotojų dalyvavo broliškųjų respublikų mokslinėse priemonėse. Balandžio 15—19 d. Tartu universitete surengtoje konferencijoje knygų higienos ir restauravimo klausimais bibliotekai atstovavo vyr. taksodermistė — menininkė A. Juraitė.

Lapkričio 26—27 d. Tartu universiteto bibliotekos mokslinėje-metodinėje konferencijoje bibliotekinių-bibliografinių žinių dėstymo klausimais dalyvavo bibliografinio skyriaus darbuotojos: vyr. bibliografė I. Černiauskienė ir skyriaus vedėja A. Jurčiukonienė.

D. Mačionienė

Lietuvos TSR Mokslų akademijos centrinė biblioteka

Kas antri metai rengiami TSRS Mokslų akademijos ir sąjunginių respublikų mokslų akademijų bibliotekų direktorių suvažiavimai. Šiais metais dešimtaine suvažiavime pranešimą „Kai kurie racionalaus darbo jėgos ir technikos panaudojimo klausimai sąjunginių respublikų MA bibliotekose“ skaitė D. Valentelienė.

Estijos TSR Mokslų akademijos centrinės bibliotekos darbuotojų iniciatyva 1967 m. buvo suorganizuota trijų Pabaltijo respublikų MA bibliotekų darbuotojų stovykla, pavadinta Bibliopolio pirmojo vardu. Antras Bibliopolis įvyko šiais metais Latvijoje. Keturi darbuotojai skaitė pranešimus: A. Trakymas — „Lietuviškos knygos kelias“, O. Česnulevičiūtė — „Nationalinės bibliografijos sudarymo principai“, A. Rožienė — „Tarpbibliotekinio abonemento efektyvumas, aptarnaujant skaitytojus Pabaltijo bibliotekose“, S. Gailevičienė — „Aktualesnieji kompleksavimo klausimai“.

Biblioteka įsigijo labai vertingą Lietuvos TSR MA akademiko, istoriko, profesoriaus K. Jablonskio biblioteką. Tai 8538 tomai knygų Lietuvos istorijos, literatūros, kalbotyros, tautosakos, ekonomikos, teisės ir kitais Lietuvos, Rusijos, Baltarusijos, Lenkijos kultūros istorijos klausimais fondas.

Rankraščių rinkinį sudaro 2500 vienetų. Tai daugiausia retų archyvinių dokumentų kopijos apie Lietuvos praeitį, taip pat paties akademiko darbų rankraščiai. Tarp jų — Kauno ir Vilniaus universitetuose skaitytos paskaitos.

K. Jablonskio atminimui Centrinėje bibliotekoje įsteigtas jo vardo memorialinis fondas.

Biblioteka papildė savo knygų fondus istoriko P. Karazijos surinktais svarbiais Lietuvos istorijos, lietuvių kalbos, meno, etnografijos, tautosakos rinkiniais. Jų tarpe pažymėtina gausi literatūra numizmatikos klausimais, įvairūs žodynai, bibliografiniai leidiniai, reti 1863—1864 m. spaudi-

niai apie Vilnių ir geležinkelio statybą Vilnius—Ryga—Peterburgas. Taip pat nemaža senų knygų ir rankraščių, liečiančių Lietuvos praeitį bei kultūrą. Tai vieninteliai mūsų respublikoje, o gal ir kitose stambiose Tarybų Sąjungos bibliotekose rinkiniai.

J. Galvydis

Lietuvos TSR Knygų rūmai

Sausio 10—11 d. Lietuvos TSR Knygų rūmų iniciatyva Vilniuje įvyko tarprespublikinis Latvijos, Estijos, Baltarusijos ir Lietuvos Knygų rūmų darbuotojų pasitarimas bibliografijos „Respublika TSRS ir užsienio socialistinių šalių spaudoje“ klausimais. Pasitarimo dalyviai susipažino su atskirų respublikų darbo patirtimi, leidžiant lituanikos tipo metraščius, apsvarstė šios bibliografijos aprašo taisyklių projektą.

Spalio 16—19 d. Maskvoje Knygų rūmų spaudos statistikos darbuotojų pasitarime pranešimą padarė Lietuvos TSR Knygų rūmų spaudos statistikos sektorius vedėja R. Čarnytė.

Partijos istorijos institutas kartu su Lietuvos TSR Knygų rūmais parengė spaudai lietuvių pagrindines komunistines ir tarybinės spaudos bibliografijos I tomą, kuris apims 1917—1940 m. išleistas knygas, periodinius leidinius, atsišaukimus.

I. Jurevičiūtė

Valstybinė mokslinė medicinos biblioteka

Liepos 10—12 d. Maskvoje Visasąjunginiame mokslinių medicinos bibliotekų direktorių pasitarime dalyvavo Mokslinės medicinos bibliotekos direktorius S. Liudvikevičienė, katalogų ir skaitytojų aptarnavimo skyriaus vedėja M. Marmokaitė. S. Liudvikevičienė skaitė pranešimą „Metodinio darbo koordinavimas tarp respublikos medicininių ir kitų žinybų bibliotekų“.

Pirmasis Visasąjunginis pasitarimas mokslinės medicinos ir metodinės techninės informacijos klausimais, įvykęs spalio 1—5 d. Maskvoje, apsvaustė aktualius mokslinės informacijos vystymo klausimus bei perspektyvas sveikatos apsaugos sistemoje.

Apie mokslinės medicininės-techninės informacijos padėtį ir vystymosi perspektyvas respublikoje pranešimą pasitarime padarė mokslinio medicinos ir medicininės informacijos skyriaus vedėjas gyd. V. Gutauskas. Pranešimas buvo paruoštas kartu su Mokslinė medicinos biblioteka.

Bibliografijos ir informacijos skyrius paruošė bibliografinę rodyklę „Kasos anatomija, fiziologija ir patologija“, kuri apima 1958—1965 m. spausdintą literatūrą. 1968 m. išleista pirmoji šios rodyklės dalis (1958—1961). Ją sudaro 8009 pavadinimai. Rodyklę sudaro trys pagrindiniai skyriai: kasa, pankreatitai, cukrinis diabetas, kurie dar skirstomi į eilę smulkių poskyrių. Leidinio pabaigoje dedama autorinė rodyklė.

K. Gutauskas
M. Marmokaitė

Vilniaus kultūros mokykla

Vilniaus kultūros mokykla per 19 gyvavimo metų išleido 1432 bibliotekininkus specialistus. Iš jų dieniniame skyriuje paruošta 727 ir neakivaizdiniame skyriuje —

705. Smulkesnės žinios apie išleidžiamus specialistus — priede Nr. 1.

Dėstytoja M. Karpavičienė kartu su doc. K. Sinkevičiumi paruošė mokymo priemonę — „Bibliotekininkystė“ (10 spaudos lankų).

Priedas Nr. 1

Vilniaus kultūros mokyklos paruoštų bibliotekininkų specialistų skaičius 1968 m. birželio 28 d.

Baigimo metai	Dieninis skyrius	Neakivaizdinis skyrius	Iš
1952	33	—	35
1953	28	—	28
1954	42	38	80
1955	45	43	88
1956	45	—	45
1957	106	56	162
1958	56	65	121
1959	56	37	93
1960	52	46	98
1961	41	51	92
1962	30	53	83
1963	20	41	61
1964	31	49	80
1965	24	33	57
1966	44	47	91
1967	34	67	101
1968	40	79	119
Iš viso:	727	705	1432

V. Radzevičius